

15. oktobari - 2024

UKA2024/45

Piginneqatigiilluni inissiat pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaat (Inissiat attartortittakkat allanngortinnerat, kaaviiartitsinissamut inerteqqut il.il.)

(Ineqarnermut Attaveqaasersuutinullu Naalakkersuisoq)

Siullermik Siumumiik Naalakkersuisut piginneqatigiilluni inissianut inatsimmut allannguutissanut siunnersuutaannut qujarusuppugut.

Siumumiik nuannaarutingaarput, kiisami, ukiorpassuarni suliassaq eqqartorneqartarsimasoq, tassa inissiat aserfallassimaqisut, inuiaqatigiinnut ilaatigut pitsaanngitsumik peqqissutsikkut allatigullu eqquisimasoq, ineqarnerup tungaatingut inatsisit nalimmassalermatigit. Uaniami ukiaanerani ataatsimiinnitsinni inatsiserpaalussuit ineqarnermut tunngasut suliassarivagut aammalu minnerunngittumik Naalakkersuisut inissiat Namminersorlutik Oqartussat attartortittangaasa aserfallattaalinissaannut pilersaarumik saqqummiusaannut attuumassutillit suliarissallutigit.

Ullumikkut suliassarput ineqarnermut tunngaannangilaq – aammali Nunatta, inuisalu siunissaanut tunngavoq. Tassami ukiorpassuarni unammillernarsimaqisoq suliassaq tingussaasumik suliarilerparput. Aap ajunngittorpassuarnik imaqarpoq, aammali inuiaqatigiittut iliuuseqartariaqarpugut, ilaatigut immaqqa tusaallugu nuannerpallaanngittunik. Kisianni Siumumiik akisussaassusilimmik iliuuseqassangutta, massakkut iliuuseqartariaqarnerput isertuutissanngilarput

– Inuiaqatigiullutami tamatta pitsaasunik inissiaqarsinnaatitaasariaqarpugut, isertuunnangulu tamatta pisariaqartitagut, pisinnaasagullu assigiinngimmata. Isumaqqassanngilarlu inissiat aserfallattut peqqissutsikkut allatigullu inunnut ajoqutaajuassasut. Naamik, tamakkua pillugit massakkut iliuuseqalerpugut, tamannalu Siumumiik nuannaarutingaarput.

Ineqarnikkut aqqissuusseqqinnerup ilangaa, inissiat attartortakkat, piginneqatigiilluni inissianngortissinnaanerannut inatsisip allanngortinneratigit, inuit amerlanerpaat pitsaasumik aammalu nammineq pigisaminnik ineqarsinnaaniassammata. Siumumiimmi anguniarparput Inuit imminnut napatittut, tassanilu inissiaq aamma pingaarutilinnut ilaavoq, inuit akisussaassusillit, imminnut napatitut pilersissagutsigit.

Inuimmi nammineq ineqalerpata, inuunerinnerunerinnaq angussanngilarput, kisiannili aamma inuiaqatigiittut aningaasaqarnikkut nukitsorsaasinnaangatta.

Ilissi ullumikkut inissiani attartortakkaniittusi periarfissinneqalerpusi, nammineq inissassinnik pisisinnaalissallusi. Taamaasillusi nammineq pigisassinnik ineqalerlusi, siunissamullu ilissinnut pitsaasumik, akisussaaqataasumik inississallusi. Namminer mi pigisaq kialuunnit nalunngilaa, paarillu arneruneqartarpoq aammalu eriagineqarnerusarluni. Pisortaniillu isumallu uteqartuarnissamut annikillisaalluni, namminer mi inersi akisussaaffigilissavarsi, siunissarsilu.

Inigisaq inummut, ilaqutariinnut pingaaruteqaqaaq. Toqqissisimaffiusoq, misigisaqarfiusoq aammalu meeqqat peroriartorfiat. Meeqqat toqqammavissittarpaai pitsaasumik, taakkuami siunissagut eriagisassagut pingaaruteqarpoq peroriartorluarfissaqarnissaat – tamanna nammineq ineqarnikkut aamma pilersinneqarsinnaavoq – Kalaallit Nunaat nukittoq pilersissagutsigu aqqutissat ilarivaat, nammineq inimik pigisaqalersinnaaneq.

Una periarfissaq sorpassuartigut iluaqutaassaaq. Siumumiimmi pingaartipparput, inuit amerlanerpaat nammineq ineqarnissaat, pisortanik isumallu uteqaannaratik. Soorunami pisortat sulii attartungassanik peqassapput, periarfissaqanngittullu massakut soorunami attartuinnarnissaminnut sulii periarfissaqassapput. Inuunermimi tamatta inissisimaffipput assigiinneq ajormat.

Una siunnersuut soorunami aningaasanik naleqarpoq. Tamakkualu aamma qulaarjarneqartariallit, siunissamilu sunniuteqaatigisinnaasaat eqqumaffigisariaqartoq Siumumiik isumaqarpugut. Naak nammineq kisitsinitsinni takusinnaangaluarlugu aningaasaqarnikkut pitsaasumik inississasoq, neriuutingaarput ataatsimiisitaliami nalilersorluarneqarumaartut, ataatsimiisitaliallu Naalakkersuisunik suleqateqarluarnikkut qulakkiingassat.

Naggataatigut Siumumiik oqassaagut, ineqarnikkut pitsaasumik piujuartitsisumillu aqqissuilernerput nuannaarutigingatsigu, kinguaatsinnummi pitsaasumik tunniussinnaasariaqarpugut – ullumikkummi nalunngilarput unammillingassarpasuit suusut, taakkualu aqqittariaqalerpangut.

Siumumiik taamatut oqaaseqarluta siunnersuut taperserparput, Sanaartornermut ataatsimiisitaliamut ingerlateqqillugu.

Qujanaq.

Kuno Fencker, Siumut